

Р.П. Гончарик

Заклад вищої освіти «Університет Короля Данила» Івано-Франківськ, Україна

СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ПІД ВПЛИВОМ РАДЯНСЬКОЇ АРХІТЕКТУРИ

Тематика призначена для вивчення впливу радянської архітектури на соціальну динаміку та трансформації в міському середовищі. Радянська архітектура, зі своєю специфічною ідеологією та дизайном, визначила архітектуру численних міст у колишньому радянському союзі. Ця дослідницька робота спрямована на виявлення взаємозв'язку між архітектурою та соціальними процесами у містах, які пережили період радянської архітектурної трансформації.

Ключові слова: соціокультурні зміни, міське середовище, архітектурна трансформація, соціальна динаміка, радянська ідеологія, архітектурна спадщина.

Постановка проблеми

З огляду на значну історичну роль, яку відіграла радянська архітектура в розвитку міських середовищ на пострадянських територіях, дослідження її впливу на соціальні аспекти життя громадян є важливим для розуміння сучасного архітектурного і соціального середовища міста. Івано-Франківськ — це яскравий приклад, де радянська архітектура формувала не тільки вигляд міських просторів, а й соціальні структури, які в них розвивалися. Проте з часом змінюються соціальні потреби мешканців, що вимагає критичного погляду на роль цієї спадщини в сучасному контексті.

Основна проблема, яка підлягає вивченню, полягає у взаємодії радянських архітектурних рішень із соціальним середовищем міста та їх впливом на сучасні соціальні відносини і структуру громадського простору. Дослідження має врахувати, як конкретні архітектурні елементи впливають на соціальну інтеграцію мешканців, на доступність та функціональність громадських просторів, а також на культурне сприйняття міста. Окремо слід звернути увагу на виклики збереження та адаптації радянської архітектурної спадщини, які полягають у пошуку компромісу між охороною історичної пам'яті та задоволенням сучасних вимог до якості міського середовища.

У зв'язку з архітектурними трансформаціями, що відбулися в міському середовищі під впливом радянської архітектури, виникає ряд насущних соціальних питань та проблем.

По-перше, важливо розглянути вплив радянської архітектури на спільноти містян та їхню соціальну

взаємодію. Як саме архітектурні рішення та стилі вплинули на сприйняття та взаємодію між мешканцями міста.

По-друге, стоїть питання збереження та відновлення архітектурної спадщини радянського періоду. Як забезпечити збереження та взаємодію історичних архітектурних об'єктів з сучасними потребами містян і вимогами міського розвитку.

По-третє, дотримання ефективності міського планування та управління у змінних умовах архітектурних трансформацій є актуальною проблемою. Які архітектурні рішення відповідають потребам спільнот та сприяють покращенню якості міського життя, а які можуть викликати соціальні конфлікти та незадоволення мешканців. Вирішення цих питань визначить подальші напрямки розвитку та оновлення міського середовища.

Таким чином, необхідним є аналіз того, як радянська архітектура вплинула на становлення соціального середовища, та розгляд можливостей її інтеграції в сучасний контекст, що сприятиме підвищенню якості життя мешканців і створенню гармонійного міського простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблематика трансформації соціального простору міста є актуальною темою для дослідження в умовах сучасних змін суспільства та глобальних перетворень світу. Вагомий внесок в дослідження даної теми зробили Георг Зіммель, Фернан Тьонніс, Жорж П. Вебер, Роберт Парк, Генрі Лефевр, Девід Гарві. Теоретичні уявлення про соціальний простір, отримані завдяки значним зусиллям дослідників, є здебільшого дослідницькими ідеями, які потребують

переосмислення та перебудови понятійного апарату. Фернан Тьонніс, Г. Зборовський, Б. Посацкий зверталися до значення спільноти в міському просторі, розглядаючи спільноту як центр трансформації, але не звертаючи уваги на інші структурні елементи змін. Окремі аспекти сучасного міста розглядаються у працях вітчизняних науковців Ольги Якуби, Людмили Спичі, Оксани Кизілової, Оксани Куценко, Галини Безсокирної, Віктора Бакірова. Ці вчені активно працюють над вивченням різних аспектів міської трансформації в українському контексті, враховуючи специфіку країни та її міст. Вони допомагають розкривати особливості розвитку українських міст та розуміння їхнього впливу на соціальний простір.

Також за основу взято періодичну літературу та архівні матеріали обмірних креслень центральної історичної частини міста. До уваги було взято періодичну літературу (газету «Прикарпатська правда») та інтерв'ю архітекторів, які вивчали та досліджували архітектурно-просторові зміни в містах західного регіону України 1944-1989 рр.

Мета статті

Метою статті є дослідження впливу радянської архітектури на соціальне середовище міста Івано-Франківськ і виявлення наслідки цього впливу на життя мешканців та міських спільнот.

Аналіз архітектурних рішень радянського періоду: Дослідити конкретні архітектурні рішення, які були впроваджені в містах під час радянського періоду, включаючи житлові та громадські об'єкти, міське планування, ідейну спрямованість.

Вплив на соціальну динаміку: Дослідити, як ці архітектурні рішення вплинули на спільноти містян, соціальну інтеракцію, соціокультурні зміни та сприйняття міського середовища.

Збереження та адаптація архітектурної спадщини: Розглянути проблеми збереження та відновлення радянської архітектурної спадщини та її вплив на збереження історичної пам'яті та сучасний контекст.

Зміни в сприйнятті міського середовища з часом: Вивчити, як сприйняття міського середовища може змінюватися з плином часу, зокрема, від періоду радянської архітектури до сучасного періоду.

Соціологічні дослідження визначають взаємини між архітектурою та соціальними практиками. Використання історичних джерел допомагає врахувати контекст формування радянської архітектури в місті.

Виклад основного матеріалу

У сучасному світі архітектурні рішення мають важливий вплив на формування соціального середовища. У контексті історичних трансформацій, радянська архітектура виявляється фундаментальним чинником, який визначав обличчя багатьох міст, включаючи Івано-Франківськ. Відомий своєю

унікальною архітектурною спадщиною, місто стало так би мовити ареною для взаємодії між минулим і сучасним, а також між архітектурою та соціальними структурами.

Дана стаття присвячена вивченню соціальних наслідків та трансформацій в міському середовищі Івано-Франківська під впливом радянської архітектури. Дослідження спрямована на розкриття специфічних аспектів цього впливу, розуміння взаємозв'язків між архітектурними рішеннями та соціокультурними процесами в місті.

Враховуючи те, що архітектура має не тільки естетичне значення, а й визначає спосіб життя та взаємодію громадян міста, у даному дослідженні я намагаюся висвітлити, як радянська архітектура вплинула на формування громадського простору та соціальні відносини в Івано-Франківську. Розглядаю конкретні архітектурні елементи, які визначали міську структуру, і аналізую їхні наслідки на різних рівнях громадського життя.

Це дослідження має за мету не лише виявити взаємозв'язки між архітектурою та соціальними процесами, але й надати підґрунтя для розробки конкретних рекомендацій щодо поліпшення міського середовища. Розуміння цих взаємозв'язків дозволить розробити більш ефективні стратегії міського планування та забезпечити сталі поліпшення якості життя мешканців Івано-Франківська.

Вплив радянської архітектури на сучасне міське середовище є складною та актуальною темою дослідження. Спадщина радянської епохи в архітектурі залишає помітний слід на урбаністичному ландшафті багатьох міст. У даній статті розглянуті ключові аспекти впливу радянської архітектури на формування сучасного міського середовища. Виокремимо соціальні, культурні та естетичні наслідки, а також розглянуто перетворення, які відбуваються в контексті адаптації радянської архітектури до поточних потреб містобудування [2].

Соціокультурне сприйняття: Радянська архітектура в Івано-Франківську вплинула на сприйняття містян їхнього власного міського середовища. Деякі будівлі та об'єкти можуть бути сприйняті як символи чи пам'ятки певного історичного періоду. Радянська влада використовувала архітектуру як інструмент контролю та впливу на поведінку громадян, пропагуючи певне бачення суспільства. Соціальний план розвитку міста виражався в містобудівних нормах, таких як показники використання території для різних функціональних зон [4].

Спадщина та ідентичність: Радянська архітектура стала частиною спадщини міста, яка вплинула на формування місцевої ідентичності. Деякі спільноти можуть відчувати зв'язок з цією спадщиною і вважати її важливою частиною своєї історії.

Сприйняття якості життя: Архітектурні рішення можуть мати велике значення для якості життя мешканців. Наприклад, доступність інфраструктури та якість житла можуть впливати на комфорт та задоволення від міського життя.

Спільні міські події: Різні об'єкти радянської архітектури можуть бути місцями для спільних міських подій та святкувань. Наприклад, громадські будівлі або парки можуть служити як місця для зустрічей та святкувань спільних досягнень.

Соціальна інтеракція: Архітектурні рішення радянського періоду можуть впливати на соціальну інтеракцію мешканців. Наприклад, централізовані житлові комплекси можуть визначити форму інтеракції між мешканцями.

Перший і найбільш очевидний аспект впливу радянської архітектури на сучасне міське середовище - соціальні наслідки. Радянська архітектура була визначена ідеологічними цілями та потребами колективу. Багато житлових комплексів, які споруджувалися у цей період, мали схожу зовнішню форму та типологію.

Вплив радянської архітектури на сучасне міське середовище має значний соціальний вимір. Радянська архітектура була визначена ідеологічними цілями та потребами колективу. Це призвело до формування специфічної житлової забудови, такої як панельні багатоповерхівки, квартирні гуртожитки та масові житлові комплекси.

Одним з основних соціальних наслідків радянської архітектури є створення монотонних та однотипних масивів житлових будівель [3].

Ландшафт міста трансформувався відповідно до ідеалів радянської влади, у міському середовищі домінували масштабні будівельні проекти. Розвиток процесу урбанізації був тісно пов'язаний з особливостями формування міських поселень, входженням у міське середовище або виділенням території функціональних зон. Хоча такий підхід до міського планування мав значні наслідки для ландшафту міста, він також мав глибокий вплив на життя його мешканців[10]. Це може призводити до відсутності розмаїття в архітектурному ландшафті міста, що впливає на психологічний комфорт мешканців. Масові житлові комплекси, які будувалися за радянської епохи, не завжди задовольняють поточні стандарти комфорту та ергономіки, що може негативно впливати на якість життя.

Також радянська архітектура позначилася на соціальній динаміці міст. Масштабні житлові комплекси, зазвичай розташовані на околицях, знаходяться далеко від центрів міст та їх інфраструктури. Це може призводити до збільшення проблем з транспортним сполученням, а також до обмеженої доступності для мешканців, що негативно впливає на їхню якість життя та можливості розвитку. Крім того, радянська архітектура вплинула на

створення громадських просторів у міському середовищі.

Вплив радянської архітектури на сучасне міське середовище також проявляється через культурні та естетичні аспекти. Радянська архітектура характеризувалася специфічним стилем, що втілював ідеологію того часу. Типові елементи таких будівель, як блоки житлових будинків, панельні багатоповерхівки та широкі проспекти, стали визначними рисами радянського містобудування [7].

Ці архітектурні форми часто мають суворий та масовий характер, що може сприйматися як естетично некомфортне для деяких людей. Однак, вони також створюють своєрідний культурний контекст, що асоціюється з певним історичним періодом.

На сучасному етапі важливим завданням є збереження та реконцептуалізація радянських будівель як культурної спадщини. Деякі об'єкти стають пам'ятками архітектури, які потребують охорони та відновлення, збереження їх історичного значення. У той же час, інші об'єкти можуть бути перетворені та використані для нових цілей, зберігаючи при цьому свою архітектурну особливість.

В сучасному містобудуванні України виникають виклики, пов'язані з перетворенням та адаптацією радянської архітектури до поточних потреб. Багато радянських будівель стали складовою спадщини країни і мають історичне та культурне значення. Однак, деякі з них потребують реконструкції та реставрації, оскільки втратили свою функціональність та вже не відповідають сучасним стандартам [11].

Один з викликів полягає у збереженні та відновленні радянської архітектури як частини історичного спадку. Це вимагає дослідження, збору документації та встановлення правового статусу для об'єктів, які потребують охорони. Необхідно знайти баланс між збереженням спадщини та створенням нових функціональних просторів, що відповідають потребам сучасного міста.

Додатково, перетворення радянської архітектури може включати її адаптацію до нових функцій. Наприклад, колишні промислові комплекси можуть бути конвертовані у культурно-мистецькі центри або іноваційні хаби, старі склади - у місця сучасного комерційного або розважального призначення. Це сприяє відродженню старих промислових районів та збереженню їх унікального характеру.

Крім того, перетворення радянської архітектури вимагає залучення експертів та інноваційних підходів до проектування та реконструкції. Експерти з архітектури, дизайну, інженерії та інших відповідних галузей можуть внести цінний внесок у процес відновлення та модернізації радянських будівель.

Інноваційні підходи до перетворення радянської архітектури можуть включати використання сучасних технологій та матеріалів для поліпшення енергоефективності та сталості будівель.

Наприклад, застосування енергоефективних систем опалення, вентиляції та освітлення може допомогти знизити енергоспоживання і покращити комфорт в приміщеннях.

Також важливим є залучення громадськості до процесу перетворення радянської архітектури. Розпочати діалог з мешканцями міста, враховувати їхні побажання та потреби, спільно приймати рішення щодо збереження та реконструкції архітектурних об'єктів. Це сприятиме підвищенню легітимності та прийняттю результатів проектів від громадськості [5].

Окрім того, важливим аспектом є розвиток освітніх та культурних ініціатив, спрямованих на популяризацію та розуміння значення радянської архітектури. Це може включати організацію виставок, лекцій, екскурсій та інших заходів, що сприяють освіті та пізнанню історичного та культурного контексту радянської епохи.

Узагалі, перетворення радянської архітектури вимагає комплексного підходу, що об'єднує історичний, культурний, соціокультурний, економічний та екологічний аспекти. Це вимагає співпраці між державними органами, архітектурними, інженерними та дизайнерськими командами, громадськістю та академічними колами.

Перш за все, необхідно провести комплексне дослідження радянської архітектури та визначити її історичну та культурну цінність. Це дозволить зрозуміти значення та роль будівель того періоду у формуванні сучасного міського середовища.

Далі, важливо враховувати соціокультурний контекст та потреби сучасного суспільства. Вимоги до міського середовища змінилися протягом останніх десятиліть, і важливо забезпечити відповідність радянських будівель новим функціональним та естетичним вимогам. Розгляд можливостей для реконструкції та адаптації радянських будівель до сучасних потреб може виявити нові можливості використання цих просторів.

Крім того, економічний аспект також має велике значення. Перетворення радянської архітектури повинно бути економічно стійким та життєздатним. Це може включати розробку фінансових моделей, пошук інвестицій та розумну організацію процесу реконструкції.

Не останнє місце в цьому питанні належить екологічному аспекту. Сучасна архітектура та містобудування мають бути спрямовані на створення екологічно стійкого середовища. У контексті перетворення радянської архітектури це може означати впровадження енергоефективних технологій, використання екологічно чистих матеріалів та розробку зелених зон та просторів в районах з пам'ятками архітектури.

Висновок перспективи подальших досліджень

На основі проведеного аналізу виявлені конкретні архітектурні елементи, що суттєво вплинули на соціальні взаємини в міському середовищі. Розкрито, як ці елементи формують міський пейзаж та взаємодію громадян.

Дослідження розглядає вплив радянських архітектурних рішень на життя та сприйняття мешканцями міст, а також на зміни у міському середовищі. Передбачається аналіз того, як архітектурні рішення вплинули на формування громадських просторів, соціальну інтеграцію та економічний розвиток міста.

Дослідження має на меті сприяти більш глибокому розумінню взаємозв'язку між архітектурою та соціальними процесами у міському середовищі, а також відкрити можливості для оптимізації розвитку міст з урахуванням архітектурних та соціальних аспектів.

Загалом, вплив радянської архітектури на спільноти містян в Івано-Франківську може бути досліджений через аналіз сприйняття, ідентичності, соціальної взаємодії та інших соціокультурних аспектів міського життя.

Архітектурні рішення, які були впроваджені під час радянського періоду в Івано-Франківську, відіграють суттєву роль у формуванні соціальних взаємодій мешканців та впливають на комунікаційні аспекти в міському середовищі. Низка факторів пояснює великий вплив цих архітектурних рішень:

Просторова організація важлива для соціальних зв'язків: Архітектурні рішення, що визначають просторову структуру міста, мають значущий вплив на спосіб, яким мешканці спілкуються. Великі житлові комплекси, обмежений доступ до громадських просторів чи незручність взаємодії можуть обмежувати соціальні можливості.

Важливість громадських просторів. Дизайн та розміщення громадських просторів, таких як парки чи сквери, мають важливе значення для створення можливостей для спілкування та взаємодії мешканців. Доступні та привабливі громадські майданчики сприяють розвитку соціальних зв'язків.

Дизайн та естетика житлових об'єктів впливають на психологічний стан мешканців та їхню готовність брати участь у громадському житті. Комфортне та привабливе середовище може позитивно впливати на соціальну активність.

Функціональне розташування інфраструктури визначає зручність щоденного життя та можливість мешканців взаємодіяти. Забезпечення легкого доступу до ключових об'єктів, таких як магазини та школи, підтримує соціальні взаємодії.

Дизайн та функціональність громадських об'єктів, таких як бібліотеки чи театри, можуть визначати різноманітність соціальних подій та культурних ініціатив у місті.

Висновки вказують на необхідність ретельного врахування архітектурних рішень при плануванні та розвитку міського середовища, зокрема у відношенні до стимулювання соціальних взаємодій та розвитку громадського життя. Подальші дослідження можуть спрямовуватися на розробку стратегій для оптимізації архітектурного середовища міста з метою покращення якості соціального життя мешканців.

Взаємозв'язок Архітектури та Спільноти: Важливо розглядати, як архітектурні рішення впливають на створення та розвиток спільнот у місті. Це може включати аспекти, такі як доступність громадських просторів, створення міських центрів та інші аспекти, які формують та зміцнюють соціальні зв'язки.

Архітектурні спадщини радянського періоду можуть представляти виклики для сучасного міста. Аналіз цих викликів може вивести на перспективні шляхи трансформації міського середовища, спрямовані на покращення соціальних аспектів життя мешканців.

Література

1. Безлюбченко О. С., Завальний О. В. *Урбаністика : навч. посібник для студентів напряму підготовки «Будівництво»*; Харків: нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 274 с.
2. Бондарев І., Головатий М. *Івано-Франківськ: погляд крізь століття*. – Івано-Франківськ : Місто-НВ, 2016. – 267 с.
3. Головатий М. І., Соколовський З. Б., Шпільчак В. А. *Станиславів-Івано-Франківськ. Місто давнє і сучасне*. – Івано-Франківськ, 2011. – 296 с.
4. Зеновій Ф. *Станиславів на давніх мапах та планах*. – Івано-Франківськ : Лілей-НВ, 2014. – 176 с.
5. Каліна О. *Модернізація сучасного міського середовища на основі адаптації радянської архітектури // Український журнал прикладної економіки*. – 2018. – Вип. 2(21). – С. 53-58.
6. Самохвалов О. *Вплив радянської архітектури на формування міського середовища в Україні // Архітектура та будівництво України*. – 2015. – Вип. 2(24). – С. 48-51.
7. Сливка Р. Р., Закутинська І. І. *Просторовий розвиток приміської зони Івано-Франківська: ментальні межі, нерівномірність, фрагментація // Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін*. – Київ : Фенікс, 2017. – С. 304-325.
8. Шебек Н. М. *Архітектурне середовище: досвід типологічних досліджень // Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. – 2012. – Вип. 30. – С. 62-73.
9. Rossi A. *The Architecture of the City* / A. Rossi. – Cambridge : The MIT Press, 1982. – 203 p.
10. Від радянського Станіслава до українського Івано-Франківська. 1944-2013. За матеріалами газети «Прикарпатська правда» 1966 рік. URL: <http://pravda.if.ua/news-47019.html> (дата звернення: 26.11.2023).
11. CHAPLINSKY VLOG. *Івано-Франківськ. Паркінг біля ратуші, базари, церкви і новобудови*, 2020. YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=cJre_leNoo0 (дата звернення: 27.11.2023).

References

1. Bezlyubchenko, O. S., & Zavalnyy, O. V. (2015). *Urbanistyka: Navch. posibnyk dlya studentiv napryamu pidgotovky «Budivnytstvo»* [Urban Studies: A textbook for students of the construction specialty]. Kharkiv: KhNU of Urban Economy named after O. M. Beketov.
2. Bondarev, I., & Holovaty, M. (2016). *Ivano-Frankivsk: Pohlyad kriz stolittya* [Ivano-Frankivsk: A view through the centuries]. Ivano-Frankivsk: Misto-NV.
3. Holovaty, M. I., Sokolovskyy, Z. B., & Shpilchak, V. A. (2011). *Stanyslaviv-Ivano-Frankivsk. Misto davnye i suchasne* [Stanyslaviv-Ivano-Frankivsk. An ancient and modern city]. Ivano-Frankivsk.
4. Zenoviy, F. (2014). *Stanyslaviv na davnikh mapakh ta planakh* [Stanyslaviv on ancient maps and plans]. Ivano-Frankivsk: Liley-NV.
5. Kalina, O. (2018). *Modernizatsiya suchasnoho miskoho seredovyshcha na osnovi adaptatsiyi radyanskoyi arkhitektury* [Modernization of the contemporary urban environment based on the adaptation of Soviet architecture]. *Ukrayinsky zhurnal prykladnoyi ekonomiky*, 2(21), 53-58.
6. Samokhvalov, O. (2015). *Vplyv radyanskoyi arkhitektury na formuvannya miskoho seredovyshcha v Ukrayini* [The influence of Soviet architecture on the formation of the urban environment in Ukraine]. *Arkhitektura ta budivnytstvo Ukrayiny*, 2(24), 48-51.
7. Slyvka, R. R., & Zakutynska, I. I. (2017). *Prostorovy rozvytok prymiskoyi zony Ivano-Frankivska: mentalni mezhi, nerivnomirnist, frahmentatsiya* [Spatial development of the suburban zone of Ivano-Frankivsk: mental boundaries, unevenness, fragmentation]. In *Urbanistychna Ukrayina: v epitsentri prostorovykh zmin* (pp. 304-325). Kyiv: Feniks.
8. Shebek, N. M. (2012). *Arkhitekturne seredovyshche: dosvid typologichnykh doslidzhen* [Architectural environment: experience of typological research]. *Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannya*, 30, 62-73.
9. Rossi, A. (1982). *The Architecture of the City* (203 p.). Cambridge: The MIT Press.
10. Vid radyanskoho Stanislava do ukrayinskoho Ivano-Frankivska. (1944-2013). *Za materialamy hazety «Prykarpatska pravda»* [From Soviet Stanislav to Ukrainian Ivano-Frankivsk. 1944-2013. Based on materials from the newspaper "Prykarpatska pravda"]. Retrieved November 26, 2023, from <http://pravda.if.ua/news-47019.html>
11. CHAPLINSKY VLOG. (2020). *Ivano-Frankivsk. Parkinh bilya ratushi, bazary, tserkvy i novobudovy* [Ivano-Frankivsk. Parking near the town hall, markets, churches, and new buildings]. YouTube. Retrieved November 27, 2023, from https://www.youtube.com/watch?v=cJre_leNoo0

Рецензент: д-р архіт., професор, М.М. Косьмій, ЗВО «Університет Короля Данила», Україна.

Автор: ГОНЧАРИК Роман Петрович

ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7658-8275>

старший викладач кафедри архітектури та
будівництва

ЗВО «Університет Короля Данила»

E-mail - roman.honcharyk@ukd.edu.ua

SOCIAL CONSEQUENCES AND TRANSFORMATIONS IN THE URBAN ENVIRONMENT OF IVANO-FRANKIVSK UNDER THE INFLUENCE OF SOVIET ARCHITECTURE

R.Honcharyk

Higher Education Institution "King Danylo University," Ivano-Frankivsk, Ukraine

The study highlights the complex impact of Soviet architecture on the urban environment of Ivano-Frankivsk, examining the social, cultural, and spatial changes that occurred during the Soviet period. Ivano-Frankivsk, historically rich in architectural heritage and cultural diversity, underwent significant transformation under socialist policy. During this period, the city's architecture adopted distinctive features restrained lines, monumental forms, and minimal ornamentation that aligned with the broader principles of socialist realism. The expansion of residential construction, the introduction of standardized housing districts, and an emphasis on functionality reflected the state's efforts to shape a "new socialist way of life" and foster a collective social consciousness.

In the context of rapid population growth and increased demand for housing, the Soviet architectural model introduced the concept of standardized, multi-stage residential construction, intended to meet the needs of a large urban population. One of the main transformations involved the social effects of housing policy, including the shift away from traditional architectural styles, the loss of national identity in the urban space, and a reduction in the uniqueness of residential areas. The article examines how these architectural changes influenced social dynamics, the emergence of new social groups, and the formation of urban residents' identities.

Special attention is given to the analysis of communal spaces and cultural centers, including parks, squares, and public buildings, which served as focal points for community gathering and the creation of a shared social space. The application of Soviet architectural design principles aimed to transform the urban environment into a symbol of ideological unity and discipline. However, this approach often led to a sense of disconnection among citizens from their surroundings, creating a gap between the official architectural agenda and the actual needs of the city's inhabitants.

The article also examines the contemporary status of Soviet architectural heritage, which remains a topic of debate and criticism among researchers and residents. The issue of preserving and renovating Soviet-era buildings is still relevant, as these structures, while historically valuable, often fail to meet modern architectural and environmental standards. The author explores potential ways to integrate Soviet architectural heritage into the modern urban context, proposing approaches to reinterpret and adapt these buildings to fulfill current social and cultural needs.

Thus, the article offers a significant contribution to the study of Ivano-Frankivsk's architectural transformation under Soviet influence. It not only provides insights into how Soviet architectural policy altered the urban environment but also raises questions about the role of this legacy in contemporary Ukrainian urban planning.

Keywords: Sociocultural changes, urban environment, architectural transformation, social dynamics, Soviet ideology, architectural heritage.